

Miljöpartiets i Danderyd samrådsyttrande över förslag till detaljplan för Danderyds sjukhus inom fastigheterna Sjukhuset 5 och 6 (MSN 2023/138).

Om trafik.

Det är en stor brist att förslaget begränsas till två fastigheter inom sjukhusets område då omgivningarna är starkt påverkade av framförallt trafiken till och från sjukhuset.

Så här skriver Tyréns i utredning nr 17 , Trafik PM:

”Det regionala cykelstråket löper

längs med sjukhusområdet och binder samman Stockholm, Solna, Danderyd och Täby.

Trots dessa fördelar har området stora framkomlighetsproblem och är svårnavigerat för gående, cyklister, kollektivtrafik och bilister. Den östra delen av området präglas av höga ljudnivåer...” Både cyklister som använder cykelstråket och gångtrafikanter som går utmed eller vill korsa cykelstråket lever farligt. Detaljplaneförslaget påverkar situationen till det sämre.

Den redan bristfälliga situationen för cyklister på det starkt trafikerade regionala cykelstråket kommer att kraftigt försämrats med en föreslagen ny infart till sjukhuset som ska korsa cykelstråket och ökad korsande tung trafik på den södra infarten som föreslås för leveranser. Miljöpartiet anser att det behöver tas ett helhetsgrepp om trafiksituationen i området, inte enbart planeras för trafiken inom själva sjukhusområdet plus en ny infart.

Om parkeringsplatser.

Att göra utrymme för det stora antalet parkerade bilar som kan behövas om personbilar med i genomsnitt 1,3 personer fortsatt ska ha en dominerande roll för persontransporterna är inte hållbart.

Sjukhuset är granne med en knutpunkt för kollektivtrafik, cykling blir alltmer populärt och i omvärlden börjar autonoma taxibilar breda ut sig. Om vi inte lyckats minska behovet av parkeringsplatser tills utbyggnaden av sjukhuset är klar omkring år 2040 är detta ett stort misslyckande för samhället.

I planen föreslås ett flexibelt p-tal på 2-6 bilplatser per 1000 kvm vård-BTA. Idag är det 5,9. I Tyréns trafik-PM läser vi:

”Locum har som målsättning att erbjuda mobilitetstjänster för att minska bilberoendet och anpassa parkeringstal efter förändrade behov.” Vad för slags mobilitetstjänster man tänker sig anges inte.

Miljöpartiet anser att vi inte från början ska förutsätta att Locum misslyckas med detta och att p-talet därför i planen bör begränsas till den nedre delen av intervallet, alltså ett p-tal för bilar på 2-3 per 1000 kvadratmeter vård- BTA.

Vi ska inte bygga fast oss i att fortsätta med ett ohållbart system för persontransporter.

I planförslaget diskuteras möjligheten att lägga parkeringsplatser i ett eller två plan under tillkommande sjukhusbyggnader. Om detta realiserats samtidigt som behovet av parkeringsplatser begränsas med hjälp av nya mobilitetslösningar skulle det bli möjligt att

avveckla parkeringen i markplan mellan Mörbygårdsvägen och Entrévägen. En del av denna yta skulle kunna tas i anspråk för att ge mera plats till dels det regionala cykelstråket, dels gångtrafikanter. Det skulle ge en möjlighet till bättre överblick och höjd trafiksäkerhet där

cykelstråket passerar busshållplatsen och uppgången från tunnelbanan. Det skulle också bli utrymme för grönyta som skulle vara välgörande för intrycket av det södra sjukhusområdet.

Om laddplatser och förbättrad motståndskraft mot störningar i sjukhusets elförsörjning.

De som främst behöver parkeringsplats för bil torde vara personal som inte bor inom bekvämt cykelavstånd. En andel av dessa, förslagsvis 10%, bör erbjudas parkeringsplats med laddmöjlighet. Men då ska vi vara framsynta och begära att dessa laddplatser är förberedda för dubbelriktad laddning, s k V2G. Att ha ett antal elbilar parkerade och uppkopplade via dubbelriktad laddning skulle erbjuda sjukhuset en möjlighet till lokal stabilisering av elnätet med visst skydd mot strömavbrott. Denna möjlighet får inte försummas. För parkeringsplatser vid eller nära samhällskritisk verksamhet bör denna möjlighet beaktas i all kommande planering.

Sjukhusparken.

Stranden är "Livets barnkammare" för allt levande. Det var när vattenlevande organismer tog sig upp på stranden som utvecklingen till människor startade. Än idag är stranden förmodligen den viktigaste biotopen för såväl fiskar som fåglar och växter. För människor, inte minst patienter, är denna miljö oersättlig som läkande och rekreativ miljö.

Att ta bort strandskyddet, livets barnkammare, vid "norra Europas största förlossningssjukhus" är ironiskt.

Miljöpartiet motsätter sig alltså ett borttagande av strandskyddet.

I stället yrkar vi på att så som lagen stadgar strandskyddet återinträder och att i det fall det uppstår trängande behov att inkräkta på området dispens söks som lagen föreskriver. Att föreslå att nyttjandegraden av det område som borde varit strandskyddat tillåts öka från nuvarande 3% av ytan till 4,5% av ytan bara som en bra-att-ha-reserv är inte förenligt med vare sig avsikten med strandskyddet eller med Danderyds vision om en grönare kommun. De delar som tagits i anspråk av den nu ur drift tagna helikopterplattan med tillhörande byggnader bör så långt det är görbart återställas till naturmark efter sanering. Man behöver då ta hänsyn till att havsytan beräknas stiga efterhand så att dessa ytor blir havsbotten. Samma sak gäller för de tre paviljonger som finns i närheten. Inga nya anläggningar eller annan teknisk anläggning förutom omhändertagande av dagvatten ska tillföras. Även utsiktstornet i illustrationsbilden bör uteslutas.

Locum uppmanas att anstränga sig att placera alla tillkommande byggnader längre från nuvarande strandlinje än 100 m.

Detta behöver inte hindra att ytor som redan upphört att vara naturmark tas i anspråk för anordningar som diken och dammar för att rena dagvatten och hantera skyfall, om detta kan göras på ett sätt som kan framstå som naturliga inslag i parkmiljön.

Dagvatten.

Planen anges ta höjd för att hantera ett 20-årsregn, med en klimatfaktor på 1,20 eller 1,25. Emellertid har det visat sig att varje ny prognos över klimatförändringarna visar på större och /eller snabbare förändringar än de föregående, därför är det påkallat att en betydande marginal byggs in när planerna tas till nästa skede, särskilt som de flesta av världens planerade åtgärderna mot klimatförändringar kraftigt fördröjts och motarbetats.

Man behöver också ta höjd för den med tiden stigande havsnivån, vilket medför att t ex de föreslagna dammarna vid byggnad 33 sannolikt kommer att hamna under vatten. Överhuvud behöver renings- och fördröjningsanordningar läggas längre från strandområdet.

I flera fall lämnar Tyréns utredning flera alternativa förslag till åtgärder. Med tanke på klimatförändringarna bör det övervägas att genomföra båda alternativen då 20-årsregn mycket väl kan bli tvåårsregn innan seklet är slut.

Skyfallshantering.

Liksom vad avser dagvatten finns det en påtaglig risk att klimatförändringarna gör kommande skyfall kraftigare. Det rekommenderas därför att 200-årsregn snarare än 100-årsregn blir dimensionerande för skyfallsåtgärderna. I Tyréns utredning av översvämningensrisker konstateras att byggnaderna 33, 46 och 47 ligger lägre än den av Länsstyrelsen rekommenderade grundläggningshöjden 2,7 m över nuvarande havsvattennivå. Då dessa byggnader ligger inom det område som bör återgå till strandskyddat område rekommenderas att de planeras att småningom rivs snarare än skyddas.

Sedumtak.

Det har anförts att man avstår från sedumtak på grund av risken att locka dit fåglar som kan utgöra en risk för helikoptertrafiken. Ett antal av byggnaderna är dock mycket lägre än helikopterplattan. Man bör inhämta erfarenheter från andra sjukhus med helikopterplatta, eventuellt i utlandet, för att kunna bedöma om det medför ökad risk för fågelkollisioner att anlägga sedumtak på vissa av de lägre byggnaderna, detta skulle kunna vara till viss hjälp med kvarhållning av vatten vid skyfall och även vid mer frekventa regn av lägre intensitet.

Krontäckning.

Det har visat sig att molnbildningen minskat under senare år, vilket i sig ökar temperaturhöjningen nära jordytan. Höga temperaturer bidrar till ett mycket stort antal förtida dödsfall i världen, även i Sverige dör personer av förhöjd temperatur. Det finns därför nu en rekommendation om att man bör öka mängden träd i områden med hårdgjorda ytor. 30% krontäckning bör eftersträvas. Detta gäller alltså vägar, gång-och cykelstråk, angöringsytor, parkeringsplatser, byggnader och andra anordningar. I planen nämns visserligen en ambition att göra området grönare, särskilt i entréområdet, men det saknas resonemang och tydliga planer för hur man ska öka krontäckningen.

Helikopterbuller.

Redan idag påverkas omgivningen av buller från helikoptertrafiken till och från sjukhuset. Det är inte bara de närmast boende i Charlottenberg och Mörbylund utan även boende i Mörbyskogen, Kevinge, Klingsta och ända bort till Nora som störs av helikoptertrafiken när de går in för landning eller ska lämna helikopterplattan.

Danderyds sjukhus är ett av de större akutsjukhusen i Sverige och ska bli ännu större. Helikopter används framförallt för akuta transporter dvs till akutsjukhusen. Att bullerproblemen därvid kommer att öka väsentligt är självklart. Hur man ska lösa detta är en gåta när man samtidigt kraftigt ökar antalet flerfamiljsbostäder i närområdet. Det påverkar människor såväl inomhus som utomhus.

Ljusköroreningar.

I översiktsplanen står det att ”Kommunen bör lyfta fram risken med ljusköroreningar vid planering”. En verksamhet av sjukhusets storlek och art medför risk för betydande ljuspåverkan nattetid. I den föreslagna detaljplanen saknas redovisning av hur man ska hantera dessa risker

för framförallt fåglar.

Sammanfattning/yrkande.

Miljöpartiet motsätter sig kraftigt att strandskyddet upphävs. Det innebär en avsevärd försämring av skyddet för ett närapå unikt strandområde i Danderyd med stor betydelse för såväl fiskar som fåglar och strandvegetation.

Miljöpartiet motsätter sig också att detaljplanen lämnar utrymme för ett parkeringstal för bilar som är lika högt som dagens och därmed högre än det som planeras för cyklar: Vi måste planera för bättre mobilitetslösningar i stället för att bygga fast oss i allt större bilberoende.

Danderyd 2025-06-11

Miljöpartiet de gröna i Danderyd

Gun-Britt Lindström
Ledamot Kommunstyrelsen

Kjell Rosén
Ledamot Tekniska Nämnden

Lars Leonardsson
Ledamot Miljö och
Stadsbyggnadsnämnden